

**До 100-річчя
утворення
Західно-
Української
Народної
Республіки**

ЗУНР

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСНА РАДА

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ ПОЛІТИЧНИХ І ЕТНОНАЦІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ІМЕНІ ІВАНА КУРАСА НАН УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ НАРОДОЗНАВСТВА НАН УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ УКРАЇНОЗНАВСТВА ІМЕНІ ІВАНА КРИП'ЯКЕВИЧА НАН УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА НАУКОВА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА НАН УКРАЇНИ

КАНАДСЬКИЙ ІНСТИТУТ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

1918 – 1923

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

ТОМ

4

Т – Я

Організатор проекту:

Факультет історії, політології і міжнародних відносин Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Видання здійснене за сприяння голови

Івано-Франківської обласної ради

ОЛЕКСАНДРА СИЧА

Пропоноване енциклопедичне видання вперше в українській та світовій історичній науці презентує читачеві комплексне дослідження одного з найяскравіших феноменів вітчизняної історії – доби Західно-Української Народної Республіки. Енциклопедія є результатом тривалих наукових студій і сучасного творчого осмислення фундаментальних процесів українського державотворення і соборності на початку ХХ століття, узагальнення здобутків вітчизняної та зарубіжної історіографії у вивченні даної проблеми за роки незалежності України. На великому і якісно новому джерельному матеріалі з вітчизняних і закордонних архівосховищ і наукових бібліотек, застосовуючи сучасні методологічні підходи й останні досягнення соціогуманітарних наук, автори видання – науковці з Івано-Франківська, Києва, Львова, Чернівців, Тернополя – розглядають передумови революційного чину в Галичині, внутрішню і зовнішню політику ЗУНР, її збройну боротьбу і міжнародне становище, національні, соціально-економічні, культурні, етноконфесійні процеси в краї, партійно-політичну систему ЗУНР, її правову і законотворчу діяльність тощо. Велику увагу приділено повсякденному життю та побутові населення західноукраїнського регіону в 1918–1923 рр., просопографічним аспектам історії ЗУНР, питанням історичної персоналістики і біографістики, відомим і мало-відомим історичним постатям борців за українську державність, незалежність і соборність, висвітленню різноманітних тем і сюжетів Енциклопедії за допомогою унікальних фотодокументів та оригінального, автентичного ілюстративного матеріалу.

Енциклопедичне видання пропонуємо увазі учнів, студентів, аспірантів, докторантів, викладачів вищої і середньої школи, усіх, хто цікавиться історією України ХХ століття.

Рецензенти:

Володимир Баран – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри нової та новітньої історії України Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Геннадій Боряк – доктор історичних наук, професор, член-кореспондент НАН України, заступник директора Інституту історії України НАН України.

Ярослав Калакура – доктор історичних наук, професор кафедри архівознавства та спеціальних галузей історичної науки Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Костянтин Кондратюк – доктор історичних наук, професор кафедри новітньої історії України Львівського національного університету імені Івана Франка.

Юрій Терещенко – доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України, країнознавства і туризмознавства Київського національного лінгвістичного університету.

ЯЗЛОВЕЦЬКИЙ ТАБІР

Для інтернованих осіб існував з поч. 12.1918 до поч. 06.1919. Був розташований у приміщенні монастиря (засн. 1863) Згромадження Сестер Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в с. Язловець (нині Бучац. р-ну Терноп. обл.). Облікової інформації про кількість осіб, які перебували в таборі за весь період польсь.-укр. війни 1918–19, не віднайдено. Максимально в таборі, що займав 1 крило монастиря, могло розміститися до 350 осіб. Зберігся недовіданий поіменний запис 158 людей, які перебували в Я.т. 14.12.1918 до Язловця з м. Бучач (нині Терноп. обл.) інтерновано 67 осіб, дорогою до них долучилися затримані в м. Монастириська (нині Терноп. обл.). 10.01.1919 до Я.т. прибув транспорт з бл. 80 інтернованими з м. Яворів, Сокаль, Жовква (нині всі Львів. обл.) та ін.

Задокументована втеча 24.03.1919 інтернованих поляка Ф. Блашківа та українця М. Подільчука. 23.04.1919 через м. Чортків (нині Терноп. обл.) конвоювали до Язловця 154 поляків, кілька з них були у військ. формі. Одночасно з табором в ін. ч. монастиря діяла шк.-інтернат для дівчат із заможної шляхти, де тоді навч. бл. 120 учениць.

У Я.т. були прийнятні умови для перебування. Харчування здійснювалося монахинями зі своїх припасів та продуктів, що доставляли польс. селяни з довколишніх сіл. Комендантом табору був З. Біло (родом з м. Монастириська). Мед. опіку здійснювали лікар Бененвальд і черниця. У 01.1919, через брак їжі та місця, інтернованих, які мешкали

в Бучачі, відпустили додому на конфінування, за винятком 6 осіб, небезпечних на думку укр. влади. Згодом відпустили і їх та всіх, хто був з м. Монастириська.

13.04.1919 в Бучачі на чолі з колиш. інтернованим у Я.т. В. Островським утворено К-т польс., який допомагав конфінованим їжею та одягом.

Дж.: ДАЛО. Ф. 257. Оп. 1. Спр. 570. Арк. 2–3; Ф. 1259. Оп. 1. Спр. 35. Арк. 1–2.

Літ.: Чорненький Р. Табір для інтернованих осіб у Косачеві в Коломиї в період польсько-української війни 1918–1919 рр. // Stanisławów i ziemia Stanisławowska w II Rzeczypospolitej. Wojskowość. Bezpieczeństwo. Społeczeństwo. Kultura / red. nauk. M. Kardas, A. Ostaniek, P. Semków. Warszawa; Stanisławów, 2016. S. 21–32; Чорненький Р., Гаврилишин П. Діяльність Комітету опіки польських жінок над військовополоненими та інтернованими особами у Коломиї в період польсько-української війни 1918–1919 рр. // Kolomyja, Pokucie i Huculszczyzna w II Rzeczypospolitej. Wybrane zagadnienia / red. nauk. A. Ostaniek, A. Smoliński. Warszawa, 2017. S. 32–46; Siewiński A. Pamiętniki buczacko-jazłowieckie z czasów wojny wszechświatowej od roku 1914 do roku 1920 / przep. i oprac. tekst: M. Kwaśniewska, 2018. S. 99–134.

Петро Гаврилишин

ЯКВЕРТ

Ріхард

(1892 – д. і м. с. н.) – отаман УГА. Н. в м. Відень. Німець за національністю.

Під час РСВ – офіцер 11-го полку польової артилерії австро-угор. армії. З 18.12.1918 – сотник-артилерист УГА. Згодом – нач. штабу бойової групи “Наварія”. 03–05.1919 – начштабу 8-ї Самбір. бригади УГА. 06.1919 – отаман, начштабу 3-го Галиц. корпусу. 01–04.1920 – у ЧУГА.

Літ.: Стецишин О. Ландскнехти Галицької армії. Львів, 2012.

Олег Стецишин

ЯКИМЕЦЬ

Василь Степанович

(24.12.1880–11.1919) – правник, старшина УГА. Н. в с. Пониква Мала

Язловецький монастир, на території якого утримували інтернованих

Наукове видання

ЗАХІДНО-УКРАЇНСЬКА НАРОДНА РЕСПУБЛІКА

1918 – 1923

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

ТОМ

4

Т – Я

Автор ідеї та ініціатор видання
Микола Кугутяк

Літературний редактор
Галина Пославська

Художнє оформлення
Борис Великголова

Верстка
Ігор Стахів

Манускрипт-Львів
вул. Енергетична, 22/10.
тел./факс: (032) 227 68 24
e-mail: petromelen@gmail.com

36 Західно-Українська Народна Республіка 1918–1923. Енциклопедія : До 100-річчя Західно-Української Народної Республіки. Т. 4: Т – Я. Івано-Франківськ : Манускрипт-Львів, 2021. 688 с.

ISBN 978-966-2067-72-9

Пропоноване енциклопедичне видання вперше в українській та світовій історичній науці презентує читачеві комплексне дослідження одного з найяскравіших феноменів вітчизняної історії – доби Західно-Української Народної Республіки. Енциклопедія є результатом тривалих наукових студій і сучасного творчого осмислення фундаментальних процесів українського державотворення і соборності на початку XX століття, узагальнення здобутків вітчизняної та зарубіжної історіографії у вивченні даної проблеми за роки незалежності України. На великому і якісно новому джерельному матеріалі з вітчизняних і закордонних архівосховищ і наукових бібліотек, застосовуючи сучасні методологічні підходи й останні досягнення соціогуманітарних наук, автори видання – науковці з Івано-Франківська, Києва, Львова, Чернівців, Тернополя – розглядають передумови революційного чину в Галичині, внутрішню і зовнішню політику ЗУНР, її збройну боротьбу і міжнародне становище, національні, соціально-економічні, культурні, етноконфесійні процеси в краї, партійно-політичну систему ЗУНР, її правову і законотворчу діяльність тощо. Велику увагу приділено повсякденному життю та побутові населення західноукраїнського регіону в 1918–1923 рр., просопографічним аспектам історії ЗУНР, питанням історичної персоналістики і біографістики, відомим і маловідомим історичним постатям борців за українську державність, незалежність і соборність, висвітленню різноманітних тем і сюжетів Енциклопедії за допомогою унікальних фотодокументів та оригінального, автентичного ілюстративного матеріалу. Енциклопедичне видання пропонуємо увазі учнів, студентів, аспірантів, докторантів, викладачів вищої і середньої школи, усіх, хто цікавиться історією України XX століття.

УДК 94 (477) "1918–1923"
ББК 63.3 (4 Укр)